

Як згадано вище, пароль – найпростіший засіб захисту. Він може бути встановлений як користувачем, так і адміністратором. Їхнє зберігання виконується СУБД. Паролі зберігаються в зашифрованому вигляді. Увівши пароль, користувач може отримати доступ до інформації.

Шифрування є сильнішим способом захисту інформації, адже це спеціальний алгоритм, який переводить інформацію у вигляд непридатний для читання. Існує два методи шифрування: симетричне й асиметричне. У симетричному один і той самий ключ використовується для шифрування і дешифрування. У асиметричному існує вже два ключі. Перший не секретний, який використовується для шифрування, а інший – секретний, який відомий одержувачу і використовується для дешифрування.

Висновки

Отже, в даній статті було досліджено основні методи захисту інформації в базі даних, а також виявлено їх плюси і мінуси. Провівши детальний аналіз існуючих методів захисту, зроблено висновок, що гарантування повної безпеки даних неможливе. Однак, краще використовувати комплекс заходів для підвищення безпеки інформації, а не лише якийсь один метод.

У підсумок можна додати, що бази даних є актуальними і залишаться такими й далі. Саме тому вчені всього світу приділятимуть увагу інформаційній безпеці та постійно вдосконалюватимуть систему захисту БД.

Список літературних джерел.

- 1) «Data Security» Dorothy E. Denning and Peter J. Denning Data Security
- 2) «Database Systems: A Practical Approach to Design, Implementation, and Management» Thomas Connolly, Carolyn Begg
- 3) «High Performance MySQL: Proven Strategies for Operating at Scale 4th Edition» Silvia Botros, Jeremy Tinley

УДК 004.65

Семенюк А. М.,
студент гр. Б21-д/122Б2-II
Зелінська О.В., доцент
кафедри інформаційних технологій

ОБРОБКА ІНФОРМАЦІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ РЕЛЯЦІЙНИХ БАЗ ДАНИХ

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

Плин часу вимагає зменшення паперового обігу документів і перехід до обробки інформації в електронному вигляді. Структурування цих даних, та їх виділення в окремі групи дозволить зменшити дублювання запитів і повторне введення однотипних відомостей.

Дана процедура є не що іншим як формуванням інформаційних масивів відібраних по певних критеріях, що по своїй суті є моделлю реляційної бази

даних (РБД, БД). Дана модель дозволяє зберігати відомості у вигляді електронних таблиць, здійснювати пошук інформації в одній чи декількох таблицях на основі пошукового ключа, та її систематизацію. Цей процес не потребує зміни структури таблиць БД, і може бути виконаний повторно як з даним набором запитів та даних, так і з видозміненим [1].

В роботі представлена розробка робочого місця відділення експертизи медичного стану пацієнта з використанням баз даних для формування робочої документації, звітів та підготовки статистичних вибірок.

Так як медична інформація про пацієнта є в деякій мірі конфіденційною, то для запобігання ототожнення даних і особи, анкетні та медичні дані розділені на окремі таблиці (окремі БД), які пов'язані між собою ключами, що використовують додаткове шифрування.

Як вже зазначалось, даний програмний комплекс (фактично СКБД) розроблений для полегшення і зменшення рутинної складової роботи медичних реєстраторів та лікарів при оформленні медичних справ пацієнтів, направлених для проходження експертизи їх медичного стану.

Він, на відміну від поширених в медичній галузі України автоматизованих систем (МІС) таких як: «Doctor Eleks», «Health24», «Health24», «МС Plus» [2], тощо, є вузькоспеціалізованим ПЗ для реалізації конкретних задач відділення експертизи стану пацієнта.

Розробка та використання СКБД направлена на зменшення паперового обігу документів, оцифровування інформації, а також на автоматизацію проведення аналізу даних, їх відбір у відповідності з поставленою задачею, формування різноманітних звітів, тощо.

Електронний аналог медичних справ складається з ряду таблиць (Рис. 1) пов'язаних між собою за допомогою первинних та вторинних ключів і зберігається у вигляді бази даних.

Ці таблиці умовно можна розділити на дві групи:

- анкетні дані:
- медичні дані.

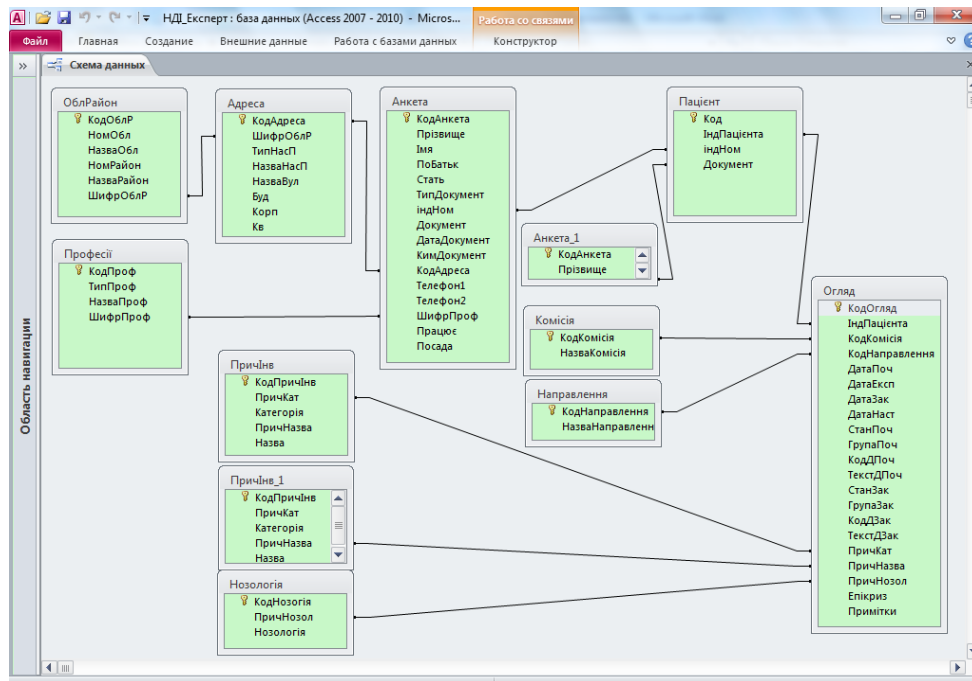

Рисунок 1 – Структура бази даних

Перші, репрезентують собою відомості про місце проживання особи, його прізвище, ім'я та по-батькові, дату народження, тип представленого документа з номерами, та реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКПП – раніше індивідуальний податковий номер (ІПН)), при його наявності.

Для збереження конфіденційності медичної інформації, з даних формується код пацієнта з врахуванням деяких правил шифрування. Спочатку в окремій таблиці генерується ключ адреси людини, який не співпадає навіть для осіб, що проживають в одному помешканні, але, в той же час, при зміні місця проживання буде ідентифікуватись з тою самою людиною. На другому етапі створюється індивідуальний код пацієнта (ІКП), який залишається дійсним для всіх його відвідувань.

Медична інформація накопляється у вигляді окремих записів в таблиці оглядів. Кожен запис відповідає за окремий період перебування особи на обстеженні.

Для спрощення заповнення бази даних, а також унеможливлення повторного введення подібної інформації (напр.: вул. 600 річчя, вул.600-річчя, вул. 600-от річчя), що може привести до некоректних статистичних досліджень – як в анкетній, так і в медичній частині використовуються таблиці стандартних списків (з можливістю доповнення).

Крім того, лабораторні дослідження накопичуються окремими записами в доступні по ІКП.

База даних реалізується з врахуванням "клієнт-серверних" технологій, це дозволяє оперувати з інформацією різним користувачам без потреби робити запити паперових довідок між відділами.

Для збереження цілісності БД, що може бути викликана комп'ютерною недосвідченістю персоналу і відсутністю в установі ІТ спеціалістів, збій в електричній мережі чи інформаційній в СКБТ реалізовано розмежування прав

користувачів [3].

Інтерфейс програми також розроблений з врахуванням можливостей операторів. Тому доступ до даних організовано з використанням інтуїтивно-зрозумілого графічного інтерфейсу користувача (рис. 2).

Карточка пацієнта (Ліва частина):

- Анкетні дані | Попередній огляд | Результати аналізів | Результат обстежень | Епікриз
- МІСЕК: [ ] № п/п: [0] Історія хв.: [0]
- Прізвище: [ ] Ім'я: [ ] Чол. / Жін.
- По-батькові: [ ] Дата народження: [1 януаря 1960 г.] Ідент. код: [ ]
- Область: [Перелік областей] Район: [Вибір району] Телефон: [ ]
- Місто / Село: [ ] ВПО: [ ]
- Населений пункт: [ ] Вул.: [ ] Будинок: [ ] Кв.: [ ]
- Місце роботи: [ ] Професія: [ ]
- Освіта: [ ]
- Правше / Не правше: [ ]
- Примітки: [ ]
- Дата прийому: [5 октября 2022 г.] Дата огляду: [5 октября 2022 г.] Лікар: [ ]
- Дата виписки: [5 октября 2022 г.] Протокол: [ ] Відчинити: [ ]

Карточка пацієнта (Права частина):

- Анкетні дані | Попередній огляд | Результати аналізів | Результат обстежень | Епікриз
- Діагноз: [ ]
- Постковідні: [ ]
- Група інвалідності: [ ]
- Інвалідом не признаний: [ ]
- 1А гр. / 1Б гр. / 2 гр. / 3 гр.
- На відсотки: [ ]
- Рішення не винесено: [ ] Лік. лист: [ ]
- Контроль: Повторна госпіталізація: [5 апреля 2023 г.]
- Контроль аналізів: [5 октября 2022 г.]
- Контроль огляду: [5 октября 2022 г.]
- Ампутація: [ ]
- Ліч. Р -> П: [ ]
- Ліч. Н -> П: [ ]
- Серія: [ ] Номер л.я.: [ ]
- Причина інвалідності: [ ]
- Введіть категорію інвалідності: [ ]
- Нозологія: [ ]
- АМІ Інституту: [ ]
- Примітки: [ ]
- Дата прийому: [5 октября 2022 г.] Дата огляду: [5 октября 2022 г.] Лікар: [ ]
- Дата виписки: [5 октября 2022 г.] Протокол: [ ] Відчинити: [ ]

Рисунок 2 – Приклад введення даних пацієнта.

Основне вікно СКБД відображає записи оглядів пацієнтів – медичну складову БД (рис. 3). Для оперативного перегляду інформації, переміщення по базі даних можливе як по стрічкам ("вверх", "вниз", "на початок", "в кінець"), так і по окремим полям запису ("вправо", "вліво", "на початок", "в кінець"). Ця опція доступна при використанні клавіш переміщення клавіатури, маніпулятора "мишка", чи вибором команд меню.

NDI_Expert - Перегляд області

Відвідування: [ ] План л/д: 1000 Кількість: 50

Номер	Регіон	Телефон	Дата прийому	Дата огляду	МІСЕК	Група МІСЕК	Група НДІ	Відсоток НДІ	Код Діагнозу НДІ	АвтоМотоТрансп НДІ	Причина і
1	2601		11.01.2022	11.01.2022	-1	-1	-1	0	M17	-1	
2	201		11.01.2022	11.01.2022	-1	-1	30	0	M16	-1	
3	201		12.01.2022	12.01.2022	-1	-1	30	0	M17	-1	
4	215		12.01.2022	12.01.2022	-1	-1	50	0	M17	-1	
5	201		13.01.2022	13.01.2022	-1	-1	50	0	M16	-1	
6	1716		14.01.2022	14.01.2022	-1	-1	-1	0	M17	-1	
7	201		17.01.2022	17.01.2022	-1	-1	30	0	M16	-1	
8	211		17.01.2022	17.01.2022	-1	-1	-1	0	M17	-1	
9	201		17.01.2022	17.01.2022	-1	-1	30	0	M16	-1	
10	201		17.01.2022	17.01.2022	-1	-1	-1	0	M72	-1	
11	220		17.01.2022	17.01.2022	-1	-1	50	0	M42	-1	
12	222		17.01.2022	17.01.2022	-1	-1	50	0	M17	-1	
13	201		17.01.2022	17.01.2022	-1	-1	50	0	M17	-1	
14	204		17.01.2022	17.01.2022	-1	-1	50	0	S42	-1	
15	201		17.01.2022	17.01.2022	-1	-1	30	0	M16	-1	
16	201		17.01.2022	17.01.2022	-1	-1	30	0	M75	-1	
17	213		17.01.2022	17.01.2022	-1	-1	-1	0	S72	-1	
18	2701		17.01.2022	17.01.2022	-1	-1	-1	0	M17	-1	
19	201		18.01.2022	18.01.2022	-1	-1	-1	0	B48	-1	
20	204		18.01.2022	18.01.2022	-1	-1	-1	0	S61.0	-1	
21	201		18.01.2022	18.01.2022	-1	-1	-1	0	M42	-1	
22	204		18.01.2022	18.01.2022	-1	-1	30	0	M17	-1	
23	224		18.01.2022	18.01.2022	-1	-1	30	0	M17	-1	
24	204		20.01.2022	20.01.2022	-1	-1	-1	0	S72	-1	
25	201		20.01.2022	20.01.2022	-1	-1	30	0	S82	-1	
26	204		21.01.2022	21.01.2022	-1	-1	30	0	M16	-1	
27	204		21.01.2022	21.01.2022	-1	-1	-1	0	M16	-1	
28	204		21.01.2022	21.01.2022	-1	-1	30	0	M17	-1	
29	215		21.01.2022	21.01.2022	-1	-1	-1	0	M16	-1	
30	227		21.01.2022	21.01.2022	-1	-1	-1	0	M17	-1	
31	201		17.01.2022	17.01.2022	-1	-1	11	0	M17	-1	
32	201		21.01.2022	21.01.2022	-1	-1	30	0	M16	-1	
33	201		21.01.2022	21.01.2022	-1	-1	30	0	M17	-1	
34	201		21.01.2022	21.01.2022	-1	-1	30	0	M16	-1	

Вибрано: 0 1/34/ D:\main\NDI_Expert\OUTPUT\db\3-к\2-травня\NDI_Expert_2022.gdb © 2021 Semeniyuk Mihalio (Vinnitsa, Ukraine)

Рисунок 3 – Графічний інтерфейс "Експерт".

В статусній стрічці програми розміщується оперативна інформація про використовувану базу даних, кількість записів в ній, та номер активного рядка.

В СКБД реалізована можливість фільтрації та сортування даних в різноманітній комбінації. Ці дані можуть бути сформовані у вигляді потрібних

звітів. Дані операції виконуються або з використанням команд запрограмованих для відповідних дій, або – в розширеному режимі – з використанням SQL-послідовностей.

Відібрану інформацію можна вивести на друк, або експортувати в деякі, широко використовуємі типи файлів.

Для створення більш широких можливостей для аналізу звітів та вибірок, передачі інформації до інших установ, вихідна інформація може бути сформована у вигляді файлів типу "Ексель", щоб дозволити використати різноманітні офісні пакети.

Список літератури

1. *Методичні рекомендації до виконання курсового проекту з навчальної дисципліни "Організація баз даних та знань" для студентів напряму підготовки 6.050101 "Комп'ютерні науки" всіх форм навчання / укл. Л. А. Павленко, О. В. Тарасов, М. Ю. Лосєв та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 84 с. (Укр. мов.)*
2. *Медична інформаційна система [Електронний ресурс] Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Медична_інформаційна_система, вільний.*
3. *Семенюк, А. М., Ніколюк, П. К. (2022). Розробка АРМ баз даних медичного реєстратора. ПРИКЛАДНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ, Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених, Вінниця, 89-91. doi: 2708-5821*

УДК 004.6

*Дорофєєв Є.О., студент 1 курсу
спеціальності 122 «Комп'ютерні науки»
Гончар В. М., асистент
кафедри інформаційних технологій*

СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ДАМПІВ БАЗ ДАНИХ, ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ БАЗ ДАНИХ

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

Дамп бази даних це текстовий файл, що містить набір операторів SQL, які необхідно виконати на сервері SQL для створення бази даних з усією внутрішньою структурою та заповнення її значеннями. По суті це тип резервного копіювання, який створюється на «логічному» рівні і може використовуватися для відновлення вмісту бази даних після події втрати даних.

На відміну від "фізичного" резервного копіювання бінарних файлів СУБД (які використовуються виключно сервером і не можуть бути скопійовані без його зупинки), дамп бази даних створюється через інтерфейси, що надаються базою даних [1].

Як правило, дамп бази даних можна використовувати для кількох цілей:

- Резервне копіювання – для відновлення даних у разі аварії
- Реплікація – для налаштування підлеглих серверів та підвищення продуктивності та стабільності додатків на основі баз даних.